

Gyermek- és ifjúságvédelem

Mártélyon tanácskozott a megyei pártbizottság ifjúsági bizottsága szerdán délután Agoston József elnök vezetésével. Két jelentős társadalmi és politikai vitakérdés került napirendre: az állami gondozott gyermekek pályakezdése és a társadalomba való beilleszkedésének lehetőségei, amit Vidéki Ferenc, a Gyermek- és Ifjúságvédő Intézet igazgatója vezetett be, valamint a munkásfiatalok vezetővé válásának vásárhelyi tapasztala-

itai. Erről Oláh János, a városi pártbizottság titkára szólt. A megyében jelenleg 1387 állami gondozott van, évente 90-100 kiskorú válik önjogúvá. A nevelőotthonokban és a nevelő szülőknél felnőtt gyermekek életindítása a különböző feltételek miatt eltérő. Önállóvá válásuknál segítségükre számtalan jogi formula vár átforgatásra. A vásárhelyi 30 éven aluli fiatalok száma 22 ezer 609, a foglalkoztatottak 35 százalékából 70-80 százalék munkásfiatal.

Divatbemutató

Szerdán a Duna Intercontinental Szállodában a Magyar Divatintézet az idei öszre és télre ajánlott modellekből rendezett bemutatót. A divatbemutatót részt vettek az alapanyaggyártók és konfekcionáló vállalatok képviselői is. Az intézet segítséget kíván nyújtani ahhoz, hogy az üzletekbe az őszi-téli szezonban már olyan holmik kerüljenek, amelyek megfelelnek a legújabb divatnak, s harmonikus öltözködést tesznek lehetővé.

Könyvhét '86

Donna Juana tanításai

Mezei András új könyvéről, a poligámiáról és ennek modell-lehetőségéről

— Egy, elsősorban a fiatal férfiakhoz vonzó nő vallomássorozata, a különböző történetek rendkívül életszerű leírása, a homoszexuálisoktól a gruppen-szexig, ugyan miféle szembenézésre készítheti a nem csámcsogni és nem is mindénáron megbotránkoztató olvasót?

— Mária van részem belőlük bőven. Visszakérdezhetnék, miért nem itéli el a társadalom a fiatal pipikre vadászó, erőteljesen poligám öregező férfit, és miért tartják kurvának az ugyanilyen nőt — de a sokféle reakció révén a könyv fölött már iródi egy másik. Eppen ezekről a reagálásokról, s arról, ami mindezekből következethet. Egyébként sokan éppen a család, a monogámia iránt éreztek új erőt magukban, Évától olvasván. Azok, akik úgy érzik, Donna Juana útja sem új.

— Korábbi könyvei közül az Ilyen gazdagok vagyunk? — ban és a Magyar kockában, de publicisztikai munkásságában is a feltalálókat, az újító embert állította középpontba, no meg a folyamatot, amelynek keresztapja is: az innovációt. A maga módján ez a mű ugyanezt példázta...

— Végső soron Éva is lehet feltaláló, legalábbis potenciálisan. Am a dolog e téren ennél sokkal bonyolultabb...

— Mit tart Donna Juana legfontosabb tanításának?

— Ha a természetben túlságosan elszaporodnak a kártevők, megfigyelhető, máris megjelenik egy madár, ellenpontként. Ahogyan a természet ily módon nem ismeri a légüres teret, úgy a maga módján az emberi természet sem: a Donna Juana-nak, modellnek tekinteni, ugyan nem lehet modell, de maximalsan él a lehetőség. Azaz, betölt egy légüres teret. Hasznos madár lehet a kártevők: a magány, a boldogtalanság, a szeretetlenség ellen. Impulzusokat ad. Hogy az emberek ne kapjanak kolerát, éppen kolera-baktériumokat adnak nekik. Hogy ellenállókká váljanak. Az Éva által felmutatott „tenyészet”, vagyis egy ilyen emberi sors az érzelmi-szellemi életszférában igenis az ellenállást erősítheti. Erre pedig igen nagy szükségünk van manapság.

— Donna Juanát, gyantom, mégis túl kevesen fogják megérteni. Ehhez a vázolt problematika, magatartásforma, életvitel szerinti túlságosan is „értelmi

Domonkos László

Mi újság, városi tévé?

Fut a kábel, épül a stúdió

Okos, előrelátó tervekről adhattunk hírt tavaly ősszel, amikor a szegedi kábeltelevízió létrehozásának előkészületeiről számoltunk be. Mi történt azóta?

Kérdésünket immár a városi televízió kinevezett vezetőjének, Pavlovics Miklósnak tehetjük föl. Vagyis az egyik, nem lényegtelen lépés megtételét: az idén, április elején új intézmény alakult, felelős vezetővel. A városi televízió tanácsi költségvetési intézmény, bár rögtön tegyük hozzá: idővel, kimélendő a közös kasszá, önfenntartó módon kíván dolgozni. Hogy miként? Messzire vezetne taglani az elképzeléseket, erre ráérünk még, maradjunk a napi helyzetenél.

Pavlovics Miklós — aki újságíró, többéves televíziós gyakorlatot pedig a szegedi stúdióban szerzett — elmondta, hogy a kábelhálózat kiépítését és a városi televízió működését előkészítő munkálatok nagyjából a tervek szerint haladnak. Vagyis: a Gelka — ez a cég kapta a megbízást a kábelrendszer megtervezésére és kiépítésére — szállította a terveket. Hosszas tárgyalások után tisztázódott, hogy az eredeti elképzelések szerint, a postai „alapépítmények” felhasználásával, tehát gazdaságosan, Makkosháza és az Északi városrész, s részben Rókus városrész összesen 10 ezer lakásába mehet a kábel. Ez az úgynevezett első ütem, a hálózat fejlesztése — a jövő zenéje. A kábelrendszer építésére (a posta épületén elhelyezendő antenna- és erősítőrendszert, az úgynevezett feállomást, valamint az osztrák importból származó erősítő- és elosztóberendezéseket is beleértve) 12 millió forintot biztosított a tanács.

A kábelhálózat — a dolog egyik fele. Erdemes tisztázni már most, hogy kiépítéséből azonnali, közvetlen haszon származik: Szegeden három jugoszláviai, két román, két magyar televíziós, és két URH-rádiós adás vételi lehetőségei válnak kifogástalanná mindazokban a lakásokban, amelyekbe az új kábelrendszeren érkeznek a jelek. A fejlesztés későbbi szakaszaiban lesz ennek igazán jelentősége, például akkor, amikor a belvárosi hálózat is kiépül, hiszen köztudomásúan a városközpontban a legrosszabbak jelenleg a vételi lehetőségek. A városmag lakói (vagy a magánházak tulajdonosai) alighanem jobban is tudják és értik, mint a központi antennákkal ellátott lakótelepek, hogy a jó vétel — bizony nincs ingyen. (Egy új házban jó 10 ezret kell költeni antennákra, erősítőre, kábelekre, amíg „minden bejön”). Azért hívjuk föl erre a figyelmet, mert a kábelhálózat fejlesztésével előbb-utóbb muszáj tisztázni: ki, kinek és mennyit fizet azért, hogy kifogástalan minőségben kapja a tévés és rádiós jeleket. Nem nagy pénzről, legföljebb ha-

vi 16-18 forintra van szó lakásonként, de a kábelrendszer garantált működéséhez ennyi elengedhetetlen.

Még nyitott kérdés, ki legyen a működtető? Pillanatnyilag gazdaságossági számításokat végeznek a szakemberek, tanulmányozzák más városok megoldásait. Bármelyik cég, intézmény lesz is a gazda, mindenesetre jó lenne, ha a jelöltválasztásról beszédett pénzeket a kábelrendszer mielőbbi fejlesztésére lehetne fordítani.

Mindezekből talán kiteszik: nem a városi televízióért, nem jövőendő műsoraiért kell azt a 16-18 forintot kiadni mindazoknak, akiknek olyan szerencsésük lesz, hogy „elér” a lakásukig. A kábelrendszernek csak egyik „tudománya”, hogy helyi televíziós műsorsort is kapunk rajta. Bár kétségtelenül ez lesz az első, és számunkra pillanatnyilag legértékesebb, reméljük legérdekesebb szolgáltatása. Hogy miféle programokat terveznek közvetíteni abba a tízezer lakótelepi lakásba, ahová elérnek majd az év végére kiépítendő kábelek — hadd beszéljünk róla máskor. Egyelőre annyit, hogy a városi tévé stúdiója épül. A Bajcsy-Zsilinszky utca 9-11. számú házat alakítják át erre a célra. Lesz benne egy

kicsi, 45 négyzetméteres stúdió, klímaberendezéssel, műszaki vezérlő, társalgó, két irodahelyiség. Ökonómikus helykihasználás, viszonylag korszerű és olcsó városi stúdiók folszerelése technikai berendezésekkel — ez a másik, a kábelügyek melletti fő gondja az új intézmény vezetőjének. Érthető, hiszen a berendezések minőségén múlik, milyen időközönként, milyen időtartamú és színvonalú műsorokat lehet majd produkálni. A pénz nagy úr, valószínűleg e téren is a fokozatos fejlesztés útján lehet járni. Annyi azonban a hazai kábeltelevíziós eddigi tapasztalatai alapján nyilvánvaló: videójátékokra nem, professzionális berendezésekre, érdekes költeni. Végére valódi városi televíziót, hasznos, érdekes új városi politikai fórumot, valódi tömegkommunikációs „tenyésztő” szeretnénk...

Sulyok Erzsébet

Szobor Bajcsy-Zsilinszkynek

Csütörtökön újabb rendezvénnyel folytatódnak a Bajcsy-Zsilinszky Endre születésének 100. évfordulója alkalmából sorra kerülő megemlékezések. Holnap, pénteken a Hazafias Népfőnt Országos Taná-

csa és budapesti bizottsága, illetve Budapest Fővárosi Tanácsa nevében felavatják a fővárosban az Engels téren Bajcsy-Zsilinszky Endre — Györfi Sándor Munkácsydíjas karcagi szobrász készítette — szobrát.

A Coca-Cola kölyök

Szines, szinkronizált ausztrál film. Írta: Frank Moorhouse. Fényképezte: Dean Semler. Zene: William Motzing. Rendezte: Dusan Makavejev. Főbb szereplők: Eric Roberts, Greta Scacchi, Bill Kerr.

Meggyőződésem, hogy az empátiának, magyarul a beleélés képességének érvényesülése ebben az életben szinte mindennek az alapja. Bárki más személyiségébe beleélni magunkat annyit, mint igazán azonosulni próbálni vele, aki pedig azonosulni próbál, majd hogyanem úgy mondhatni, rossz ember már nem is nagyon lehet.

Ha ezt az elvet most a magyar mozinézói átlag igényesebb hányadára, az érdeklődő, nyitott, előítéletektől mentes és viszonylag iskolázott, filmkedvelőre alkalmazzuk, bizony elég riasztó fantáziáképp tűnhet föl előttünk. Hiszen amennyiben azonosulni óhajtunk a nézővel, aki a jugoszláv rendező, Dusan Makavejev Ausztráliában forgatott, s a világ legjobb előző évi filmjeinek fesztiválján, az idei belgrádi FEST-en az 5. kontinentális képviselő filmjeivel kívánna azonosulni — nemigen tudnánk mit kezdeni egymással. A néző ugyanis joggal mondhatja, hogy attól

a kezdeti pillanattól fogva, hogy Amerikából Ausztráliába érkezik a Coca-Cola Company reményteljes ifjú menedzser, Mr. Becker, valamifajta okszerűség alapján jóformán semmit sem érthet az egész buliból. Nem érti, miért oly fura egy pasas ez a különben enyhén selyemfűs külsejű főhős, miért bugyuta a részleteiben meglehetősen nehezen ki-derülő reklámharc az óskori technológiával dolgozó McDowell úr és az ausztráliai Coca-Cola között, azt meg már végképp marhaságnak tartja, hogy Becker titkárnője kislányával együtt mi módon van jelen az egészben és egyáltalán: minek köszönhető, hogy a film olyasféle hangulatot sugall, mintha a józan értelem, a közérthető dramaturgia és a logikus cselekményvezetés egyfajta karikatúrája lenne.

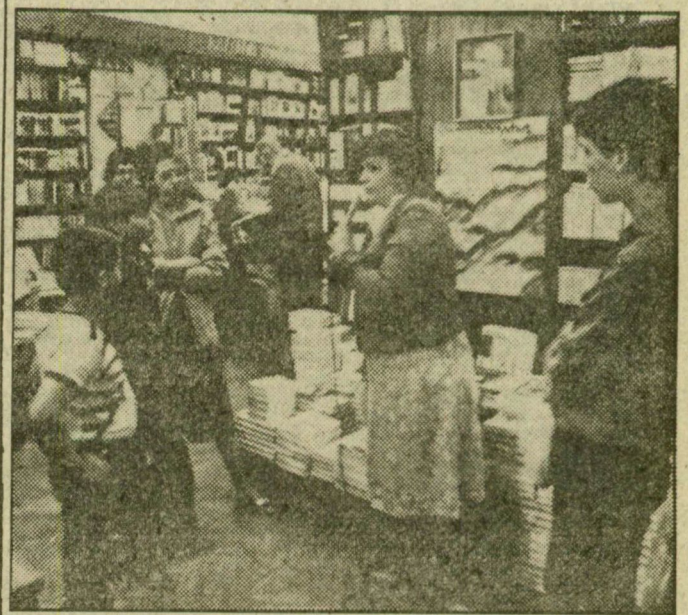
S most érkezne el az ünnepi pillanat, midőn megkéne magyarázni a nézőnek, hogy a rendező az 5 éve nagy port főlvert Montenegro című alkotás létrehozójával azonos, s az illetékes szakemberek (például a szabadvai Üzenet című folyóirat egyik tanulmányának szerzője) szerint a filmtörténetben „Bunuel mellett a szürrealista irányzat legjelentősebb képviselőjeként” tartják számon, imígyen te-

hát a filmjében is rengeteg a szürrealisztikus megoldás, noha „néhány részlete hibátlanul elkészített reklámfilmre hasonlít, a közbeékelte ironikus ellenpontok azonban rögtön le is rombolják ezt a reklámpéldányt.” A Coca-Cola-ügyet ily módon a modern kor jelképeként az erőszakosan előretörő, mindent, tehát számos értéket is maga alá tipró profit-harcokcsiként kéne fölfogni, persze a már említett szürrealista, ha úgy tetszik, „Bunuel-es” „beütésekkel”, hangulattal, stílussal, megoldással.

Az empátia jegyében persze a fentiekkel is lehet azonosulni. Csakhogy először is: a már említett néző egyáltalán nem köteles tudni mindezt. Nem olvashatja többek között az Üzenetet (sem), nemigen tudhat a filmes szürrealizmus esztétikai titkairól és Bunuellel példálózni sem egészen szerencsés, lévén Makavejev filmje azért elég távol áll a neves spanyol rendező bizarrságuktól is sokszor szennázó ötleteitől. Megoldás, állítom, mindazonáltal továbbra is az azonosulás kötelessége. Csak éppen attól függ, kivel. Ezt hívják patthelyzetnek. Választani muszáj. Remélhetőleg sikerült.

D. L.

Könyvről könyvért

Nagy László felvétele

A rádió népszerű műsorától kölcsönözte címét a szegedi játék, melyet a könyvhét során öt alkalommal rendeztek meg a Móra könyvesboltban. Az ünnepi kiadványokhoz kapcsolódtak a kérdések, s a nyeremények is: akik helyes feleletet adtak, frissen megjelent művekből választhattak. A tegnapi, utolsó vetélkedő játékvetítője is. Czenéné Vass Mária, a városi tanács művelődésügyi osztályának előadója volt, aki örömmel nyugtázta, hogy a könyvnek ezzel a játékos propagandájával fóként a diákok érdeklődését sikerült fölkelteni